

SLUTRAPPORT

De unge beboerdemokrater – hvor er de henne?

Boligkontoret Danmark har af Ministeriet for By, Boliger og Landdistrikter modtaget støtte til gennemførelse af fase 1 og 2 i projekt "De unge beboerdemokrater – hvor er de henne?" Projektet er gennemført i perioden 1.1.2012-31.12.2013.

Baggrund for projektet

Der bor ca. 940.000 beboere i den almene boligsektor. Knap 24 % af disse er unge mellem 18-34 år. De unge udgør derfor potentielt en stor ressource og vil ifølge en stor frivillighedsundersøgelse gennemført af SFI, også gerne bruge deres fritid på frivilligt arbejde. Men mange foreninger og organisationer melder, at de har vanskeligt ved at rekruttere, involvere og fastholde især unge i foreningernes frivillige og organisatoriske arbejde. Det samme gør sig gældende, hvad angår beboerdemokratiet i de almene boligafdelinger.

Beboerdemokratiet er det bærende element i den almene sektor i Danmark og betragtes i internationalt perspektiv som et af de mest vidtgående, hvad angår beboernes formaliserede rettigheder og muligheder for medbestemmelse i relation til deres boligområde. Samtidig er det en del af fundamentet for den generelle trivsel i de almene boligafdelinger, da det styrker den sociale integration og skaber bredde i beslutningsprocesserne.

Beboerdemokratiet udfordres dog i disse år ved, at det i en lang række almene boligafdelinger bliver stadigt vanskeligt at engagere beboerne i det beboerdemokratiske arbejde. Samtidig er flere og flere afdelinger uden en afdelingsbestyrelse, fordi der ikke er nogen, der vil stille op til valget.

BL gennemførte i 2012 en kortlægning af blandt andet sammensætningen i afdelings- og organisationsbestyrelserne i den almene boligsektor. Undersøgelsen bekræfter, at der vil komme til at mangle et par generationer i det beboerdemokratiske arbejde, hvis det ikke lykkes at rekruttere nogle yngre kræfter.

Spørgsmålet er derfor, hvilke barrierer der skal nedbrydes for at kunne tiltrække og fastholde de unge i beboerdemokratiet og i det frivillige arbejde i de almene boligafdelinger.

Ved at fokusere på de unge i den almene boligsektor er det forventningen at kunne bidrage til at sikre et generationsskifte i beboerdemokratiet, ved på den ene side at

tilnærme de almene boligers demokrati til de unges demokratiopfattelse(r) og deres demokratiske kompetencer. Omvendt er det også en ambition i projektet at tilnærme de unge til beboerdemokratiet ved at søge at profilere det på en ny og anderledes måde.

Projektets formål

I forlængelse heraf, er formålet med projektet:

- At afdække årsagerne til, at unge beboere i alderen 18-34 år ikke engagerer sig i beboerdemokratiet i de almene boligafdelinger
- På baggrund af den nye viden fra undersøgelsen, at udvikle nye metoder til at øge engagementet hos denne gruppe beboere.
- At evaluere de opsamlede erfaringer med henblik på udbredelse af viden og metoder til den øvrige almene sektor.

Vejen derhen

Projektet blev indledt med en **vidensindsamling** af eksisterende faglitteratur på området samt et antal kvalitative interviews med en række ressourcepersoner.

Herudover gennemførte Boligkontoret Danmark en såkaldt **ekspertundersøgelse** blandt unge i den almene boligsektor, der allerede deltager i det beboerdemokratiske arbejde. Undersøgelsen blev til i et samarbejde med en række andre boligorganisationer og gennemført blandt 134 allerede aktive unge på tværs af boligorganisationerne¹.

Formålet med undersøgelsen var at få indsigt i, hvad der motiverer de nuværende beboerdemokrater som inspiration til projektets fase 2.

Resultaterne af undersøgelsen er i hovedtræk, at de unge, der deltager i det beboerdemokratiske arbejde stort set er tilfredse eller meget tilfredse med at deltage, men de unge har derudover mange konstruktive forslag til forbedringer af det, der i højere grad kan appellere til andre unge også, herunder ændring af mødeformer, indførelse af rollemodeller, et højere informationsniveau samt flere ad hoc baserede aktiviteter.

Undersøgelsen viste, at der kun er unge beboerdemokrater i 10 % af Boligkontoret Danmarks afdelinger, at 80 % af de etablerede beboerdemokrater finder det vigtigt, at de unge tager del i det beboerdemokratiske arbejde, og at dette blandt andet kan finde sted ved at etablere ad-hoc udvalg, øge informationsniveauet, give mulighed for børnepasning samt have fokus på, at det er kompetencegivende at deltage i beboerdemokratiet.

Vidensindsamlingen samt de to spørgeskemaundersøgelser skabte et solidt fundament for det videre arbejde, der dels bestod i at udvikle spørgerammen for en **landsdækkende spørgeskemaundersøgelse** blandt alle unge beboere ml. 18-34

¹ Der blev i forlængelse heraf gennemført en **formandsundersøgelse** blandt samtlige formandskaber i Boligkontoret Danmarks afdelinger (alle formænd).

år i den almene boligsektor og dels udvælge og udvikle forsøg til at øge de unges deltagelse i beboerdemokratiet.

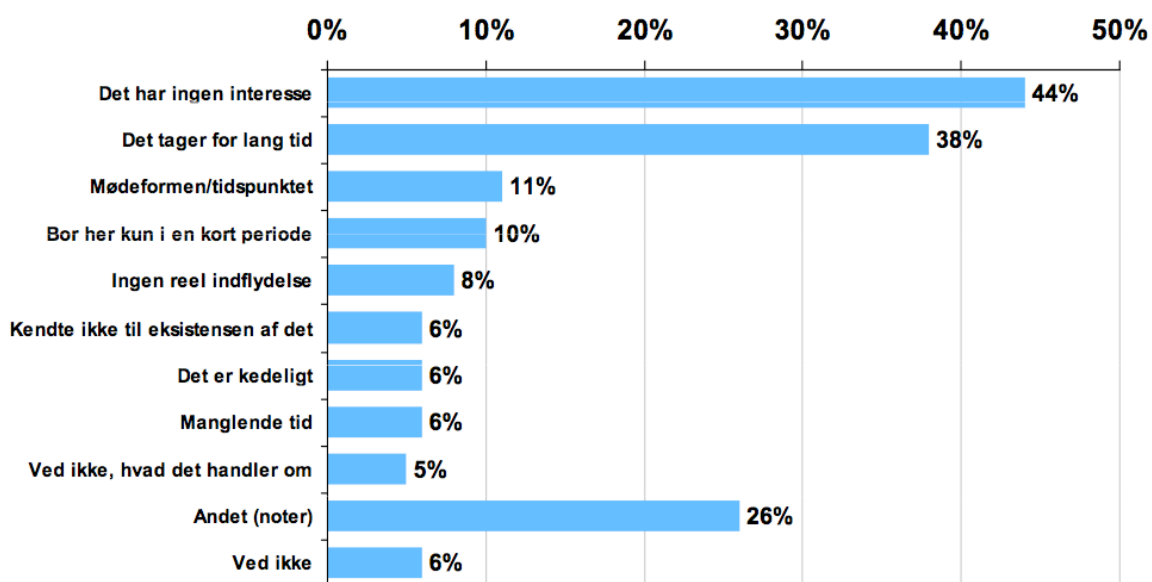
Hovedpointerne i undersøgelsen

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført i efteråret 2012 og blev til i et samarbejde mellem Boligkontoret Danmark, Megafon og Boliglaboratoriet.

Spørgerammen bestod af 35 spørgsmål og Megafon foretog 1007 telefoninterviews blandt en repræsentativ bruttostikprøve på 5000 respondenter.

Formålet med gennemførelsen af spørgeskemaundersøgelsen har som tidligere nævnt været at afdække både årsager til de unges manglende deltagelse i beboerdemokratiet samt at indsamle bud på alternative indretninger af det beboerdemokratiske arbejde, der kan give de unge lyst til at deltage mere aktivt.

I figuren nedenfor, er de tre vigtigste årsager til, at de unge ikke deltager, angivet:

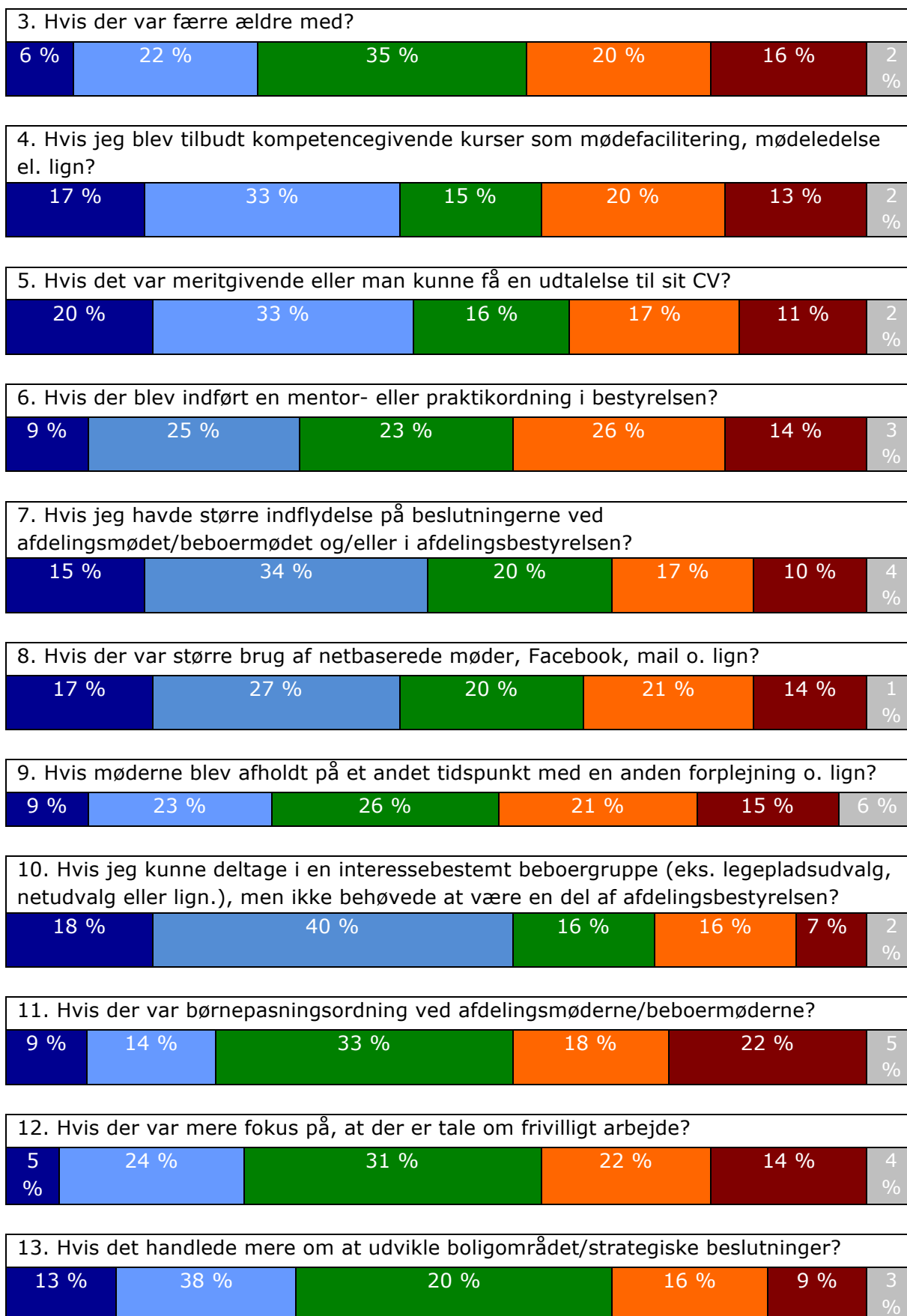

I forlængelse heraf er de unge i undersøgelsen blevet spurgt ind til, hvad der potentielt ville kunne øge deres deltagelse i beboerdemokratiet specifikt og i det frivillige arbejde generelt. Svarene på disse spørgsmål er angivet herunder:

VIL DET ØGE DIN DELTAGELSE I BEBOERDEMOKRATIET ELLER I DET FRIVILLIGE ARBEJDE:					
Meget sandsynligt	Sandsynligt	Hverken eller	Usandsynligt	Meget usandsynligt	Ved ikke

1. Hvis der var flere unge i bestyrelsen eller flere unge med i det frivillige arbejde?					
14 %	34 %	20 %	16 %	14 %	2 %

2. Hvis der deltog flere med anden etnisk baggrund end dansk?					
4 %	13 %	46 %	18 %	17 %	1 %

I fase 1 og 2 blev der på tværs af undersøgelserne identificeret 4 hovedtendenser i relation til at få de unge til at engagere sig i beboerdemokratiet.

1. Deltagelse i beboerdemokratiet skal give personlige udviklingsmuligheder
2. Større fleksibilitet i mødeformer – herunder øget brug af elektroniske platforme
3. Større fleksibilitet i deltagelsesformer – øget mulighed for interessebaseret deltagelse
4. Øget synlighed og information om beboerdemokratiet – herunder også en øget lokal synlighed og opsøgende indsats fra den nuværende bestyrelse

I øjenfaldende er det i øvrigt, at især gruppen af unge med anden etnisk oprindelse end dansk udtrykker interesse. Knap en fjerdedel af denne gruppe anser det for sandsynligt eller meget sandsynligt, at de vil lade sig vælge til afdelingsbestyrelsen inden for det kommende år. Det er kun 14 procent af de etniske danskere, som udtrykker en tilsvarende interesse. Derfor er det også paradoksalt nok, at det er gruppen af indvandrere, som er svagest repræsenteret i bestyrelserne.

I forlængelse af spørgeskemaundersøgelsen blev der afholdt tre **fokusgrupper** med henholdsvis: 1) etablerede beboerdemokrater, 2) unge beboerdemokrater og 3) unge beboere udenfor beboerdemokratiet. De tre fokusgrupper bidrog til at kvalificere resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen samt fokusere udvælgelsen af forsøg til fornyelse af beboerdemokratiet yderligere.

Projektets første to faser blev afsluttet af en **minikonference**, der dels samlede op på den viden, der er genereret i projektperioden og dels perspektiverede denne med input fra andre forsøgsprojekter i den almene boligsektor.

Ved konferencen deltog ca. 40 beboerdemokrater og ansatte fra en række boligadministrationer og udvalgte potentielle forsøgsafdelinger. To afdelinger har efterfølgende meldt sig til at deltage i forsøgsfasen.

Konferencen bruges som afsæt til projektets forsøgs- og evalueringsfase. Der søges pt. om medfinansiering til gennemførelsen af disse faser.

Perspektiver

I forsøgsfasen udvælges de tre forsøgsafdelinger endeligt. Disse udvælges på tværs af boligselskaber i den almene boligsektor.

Forsøgene vil ud fra ovenstående være organiseret under tre hovedtemaer, udvalgt med udgangspunkt i de fire hovedtendenser, der blev identificeret i fase 1 og 2.

1. Afdelingsbestyrelsen indefra og ud

Forsøgstema 1 retter sig mod at klæde bestyrelserne på til at omorganisere arbejdet så det i højere grad end hidtil åbner op for brug af (midlertidige) frivillige kræfter. For at skabe det bedste grundlag for det skal det i forsøgsafdelingerne kortlægges, hvem afdelingens unge er, så bestyrelsen lærer dem at kende og får mulighed for at henvende sig mere personligt til

dem, så de føler at deres ideer, arbejdskraft eller viden er direkte efterspurgt.

2. *Nye kommunikations- og informationsformer*

Forsøgstema 2 vil have fokus på, hvorledes informationen om det beboerdemokratiske arbejde, kan styrkes i relation til de unge beboere samt nuværende beboerdemokrater. Der findes i sektoren en del skriftlig information om beboerdemokratiet. Det generelle billede er dog, at det primært er rettet mod de beboervalgte og ikke mod information til og rekruttering af nye beboere.

Derfor har forsøgene under tema 2 til formål at undersøge om øget og anderledes information kan medvirke til at øge de unges deltagelse i det frivillige og beboerdemokratiske arbejde i afdelingen, herunder hvordan brug af digitale platforme som Facebook og afdelingsspecifikke hjemmesider kan anvendes som et aktiv for dette.

3. *Nye møde- og deltagelsesformer*

I undersøgelserne er der blevet spurgt til, hvordan de unge gerne vil være aktive, og en stor del af dem tilkendegiver, at de godt kunne tænke sig at deltage, hvis formen mere havde karakter af udvalgsarbejde omkring et bestemt tema. Samtidig efterspørger de unge en større fleksibilitet i hvordan man kan afgive sin stemme til afdelingsmødet og generelt nogle mere spændende møder.

Temaerne og de aktiviteter, der knytter sig til dem, hænger meget tæt sammen og er for nogles vedkommende indbyrdes afhængige.

Foruden de ovennævnte forsøg, vil Boligkontoret Danmark endvidere gennemføre yderligere to forsøg:

4. *Beboerdemokratiske ungeambassadører*

For at bringe de unges stemme ind i bestyrelsesarbejdet, tilbydes to-tre unge en plads i afdelingsbestyrelsen i den forsøgsafdeling, der udvælges blandt Boligkontoret Danmarks medlemmer.

5. *Dokumentation for erhvervet erfaring*

At arbejde som frivillig, hvad enten det er i afdelingsbestyrelsen eller i øvrige aktiviteter, kan have positiv betydning for ens jobmuligheder. I forsøget udarbejdes en skabelon for en udtalelse fra afdelingsbestyrelsen eller boligselskabet. Skabelonen vil blive tilbudt de andre deltagende boligorganisationer også, ligesom den efterfølgende vil blive udbredt til den resterende del af sektoren i. Derudover vil der blive arbejdet på, hvordan erfaringer fra bestyrelsesarbejde og øvrigt frivilligt arbejde i afdelingen kan beskrives og dokumenteres således, at det indenfor det videregående uddannelsessystem giver mulighed for kreditering i kvote 2.

De genererede erfaringer opsamles efterfølgende i en rapport med anbefalinger til, hvad der på kort sigt og evt. længere sigt skal til i hele den almene sektor for at

øge deltagelsen blandt de unge i beboerdemokratiet.

Projektet er ikke alene relevant for Boligkontoret Danmarks medlemmer, men for alle boligorganisationer i den almene sektor, herunder alle bestyrelser i beboerdemokratiet samt alle boligadministrationer. Derfor skal resultaterne også formidles via BL til de relevante parter.